

הומור יהודי במרוקו

אשר כנפו*

”חב איעסינה בלחדיית”

הוא רוצה להלעיט אותנו בסיפורים

(במקום להגיש לנו ארוחת ערב, הוא מספר לנו מעשיות)

תקציר

האם יש הומור מרוקאי? המחבר דן בהומור היהודי במרוקו בעקבות יציאת ספרו ”תה עם נענע - ספר הבדיחה והחידוד של יהודי מרוקו”. תוך מתן רקע תרבותי ודוגמאות להומור של יהודי מרוקו, המאמר דן בפנים שונות להומור זה, ובאמצעי הביטוי המגוונים שלו, החל בפתגמים, כינויים וקללות, עבור דרך שיבושים לשוניים ושימוש בפסוקים וכלה כמובן בבדיחות. הומור יהודי מרוקו פרח על רקע העושר הלשוני שלהם, שכלל חשיפה לערבית מוגרבית, ברברית, ועברית, ומאוחר יותר צרפתית ואף אנגלית וספרדית. ההומור היהודי המרוקאי שיקף את המציאות של היהודים. מציאות זאת הייתה, לפעמים, מרה וקשה. הצחוק המריר כלשהו היה אמצעי בדוק כדי לשכוח את המציאות הזאת ולהתגבר עליה. העיון בהומור העממי של יהודי מרוקו מהווה צוהר להווייה תרבותית עשירה של עולם שלם שאיננו כשהיה.

* אשר כנפו, סופר מייסד ועורך את כתב העת ברית-כתב העת הדו-לשוני של יהודי מרוקו, ערך את תה עם נענע, ספר הבדיחה והחידוד של יהודי מרוקו, כתב ספרים רבים ביניהם: התינוק מאופראן - (רומן), חתונה במוגדור - (פואמה), כי"ן - משנתו החינוכית של רבי יוסף כנאפו - (עיון). knafoashbrit@gmail.com